

POSTANOWIENIE

Dnia 1 czerwca 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Rafał Małarski (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Michał Laskowski

SSA del. do SN Ewa Plawgo

Protokolant Jolanta Włostowska

przy udziale prokuratora Prokuratury Krajowej Grzegorza Krysmanna
w sprawie R. K. W.

skazanego z art. 280 § 1 k.k. i in.,

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na rozprawie

w dniu 1 czerwca 2017 r.,

kasacji, wniesionej przez obrońcę skazanego

od wyroku Sądu Okręgowego w O.

z dnia 20 maja 2016 r., sygn. akt VII Ka [...]

zmieniającego wyrok Sądu Rejonowego w O.

z dnia 31 grudnia 2015 r., sygn. akt II K [...],

I. oddala kasację jako oczywiście bezzasadną;

**II. zwalnia skazanego od kosztów sądowych za postępowanie
kasacyjne;**

**III. zasądza od Skarbu Państwa na rzecz adw. B. W. -
Kancelaria Adwokacka w O. - kwotę 1230 zł, (tysiąc dwieście
trzydzieści) w tym 23% VAT, tytułem wynagrodzenia
za sporządzenie kasacji i udział w rozprawie kasacyjnej
oraz kwotę 350 zł tytułem zwrotu kosztów dojazdu na rozprawę
kasacyjną.**

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w O., wyrokiem z 31 grudnia 2015 r., skazał R. K. W. na cztery jednostkowe kary pozbawienia wolności: 3 lat za dokonanie w dniu 12 grudnia 2015 r. napadu rabunkowego na szkodę P. P. (art. 280 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 2 k.k.), roku i 6 miesięcy za zmuszanie w okresie od lata do 12 grudnia 2014 r. P. P. do określonego zachowania (art. 191 § 1 k.k. w zw. z art. 12 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k.), 5 miesięcy za kierowanie w dniu 13 grudnia 2014 r. wobec J. P. groźby karalnej (art. 190 § 1 w zw. z art. 64 § 1 k.k.) i 6 miesięcy za dokonanie w dniu 13 maja 2014 r. kradzieży na szkodę R. B. (art. 278 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k.); karę łączną pozbawienia wolności orzekł w wysokości 4 lat; uniewinnił oskarżonego od popełnienia trzech przestępstw. Sąd Okręgowy w O., po rozpoznaniu apelacji oskarżonego i jego obrońcy z urzędu, zmienił w dniu 20 maja 2016 r. pierwszoinstancyjny wyrok poprzez skorygowanie opisu przypisanego oskarżonemu rozboju, utrzymując tenże wyrok w mocy w pozostałym zakresie.

Kasację od prawomocnego wyroku Sądu odwoławczego w części dotyczącej skazania (najpewniej skutek niedopatrzienia zaatakowane zostało w uzasadnieniu kasacji rozstrzygnięcie uniewinniające od popełnienia czynu na szkodę D. K. – s. 12) złożył obrońca z urzędu, podnosząc w niej szereg zarzutów rażącego i mogącego mieć istotny wpływ na jego treść naruszenia prawa – głównie procesowego. W konsekwencji wniósł o „zmianę zaskarżonego wyroku” i uniewinnienie oskarżonego, ewentualnie o uchylenie wyroków obu instancji i przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu w O. do ponownego rozpoznania.

Zarówno prokurator Prokuratury Okręgowej w O., będący autorem pisemnej odpowiedzi na kasację, jak i obecny na rozprawie kasacyjnej prokurator Prokuratury Krajowej ocenili kasację obrońcy z urzędu jako oczywiście bezzasadną.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja okazała się bezzasadna – i to w stopniu oczywistym.

Skoro art. 535 § 3 k.p.k. zezwala na odstępnie w ogóle od sporządzenia pisemnego uzasadnienia wyroku zapadłego w określonej w nim sytuacji procesowej, to tym bardziej w takiej konfiguracji wolno sporządzić uzasadnienie odnoszące się tylko do wybranych zarzutów – i to w sposób skrótowy (*argumentum*

a maiori ad minus), pomijając te wątki, które zmierzają do ominięcia zakazu kierowania kasacji strony przeciwko wyrokowi pierwszoinstancyjnemu lub zakazu formułowania niedopuszczalnego w postępowaniu kasacyjnym zarzutu błędu w ustaleniach faktycznych (zob. post. SN z 28 kwietnia 2016 r., II KK 79/15). Sąd Najwyższy, aprobuując w zasadniczej mierze wywody zaprezentowane w prokuratorskiej odpowiedzi na kasację (ich powtarzanie byłoby postąpieniem zbytecznym, a więc w jakimś sensie nieracjonalnym), za celowe uznał krytyczne skomentowanie jedynie kilku tez przedstawianych przez skarżącego.

Po pierwsze – ustosunkowując się do zarzutu obrazy art. 201 k.p.k. w zw. z art. 433 § 2 k.p.k., zwłaszcza wobec przedłożenia przez obrońcę opinii sądowo – psychiatrycznych opracowanych na potrzeby innych postępowań karnych oraz nadesłanie przez Sąd Okręgowy w O. opinii wydanej przez lekarza Zakładu Karnego w B., których konkluzje w jakimś stopniu odbiegały od ustaleń w zakresie stanu zdrowia psychicznego skazanego poczynionych w toku niniejszego procesu, należało dobitnie stwierdzić, że z racji ściśle procesowych dokumenty te nie były w stanie wywołać skutku postulowanego w *petitum* kasacji. W tym miejscu warto przypomnieć, że do wzruszenia prawomocnych orzeczeń służą zasadniczo dwa nadzwyczajne środki zaskarżenia – kasacja i wznowienie postępowania (Rozdziały 55 i 56 k.p.k.). Różnice między nimi sprowadzają się, najogólniej rzecz ujmując, do tego, że kasację można wnieść w oparciu o uchybienia tkwiące w samym postępowaniu sądu, który wydał prawomocne orzeczenie, natomiast wniosek o wznowienie postępowania ma być oparty na okolicznościach zaistniałych poza tym postępowaniem lub później. Skoro zatem przedstawione przez skarżącego opinie sądowo – psychiatryczne z 14 lipca 2015 r. i z 15 listopada 2016 r. oraz opinia lekarza więziennego z 29 marca 2017 r. nie były przedtem znane Sądom obu instancji, to należało je uznać za nowe dowody, które mogą w przyszłości stanowić podstawę wznowienia procesu, ale nie mogły zostać potraktowane *in concreto* jako podstawy kasacyjne.

Po drugie – Sąd *ad quem* nie naruszył zakazu *reformationis in peius* w zakresie czynu popełnionego na szkodę J. P., jako że w jego opisie wyraźnie zaznaczono, iż groźby pobicia „wzbudziły w zagrożonym uzasadnioną obawę ich spełnienia”. Pokrzywdzony ten – wbrew temu co utrzymywał skarżący – złożył już w

dniu 15 grudnia 2014 r., podczas przesłuchania w charakterze świadka, wniosek o ściganie R. W. (k. 12).

Po trzecie – nie dokonano również błędnej wykładni prawnej art. 191 § 1 k.k. Zaakceptowanie poglądu, że groźba bezprawna musi również realnie wpływać na psychikę zagrożonego, nie oznacza jednak wcale, iż w każdym przypadku popełnienia przestępstwa znamienne groźbą bezprawą należy wskazać w opisie czynu, że wzbudziła ona w zagrożonym uzasadnioną obawę spełnienia, co jest konieczne w przypadku występkę z art. 190 § 1 k.k. (zob. post SN z 14 lutego 2013 r., II KK 120/12).

Po czwarte – jest godne zalecenia, by przy redagowaniu wyroków skazujących za przestępstwa popełnione w warunkach recydywy specjalnej zachować właściwą precyzję i staranność. Praktyka bywa tu różna: wyroki skazujące sprawcę z zastosowaniem art. 64 § 1, względnie § 2 k.k., raz redagowane są w sposób szczegółowo obrazujący powrót do przestępstwa, ze wskazaniem odpowiedniego wyroku i okresu odbycia kary pozbawienia wolności, a innym razem w sposób nader ogólny, przez przytoczenie jedynie sformułowań ustawowych, co rzadko jednak jest wytykane w apelacjach czy kasacjach. Nie popadając w nadmierny formalizm, wypadało stwierdzić, że odstępstwo od reguły precyzyjnego redagowania wyroków w omawianym zakresie nie powinno co do zasady być postrzegane jako rażące uchybienie w rozumieniu art. 523 § 1 k.p.k., nakazujące podważenie prawidłowego merytorycznie orzeczenia (zob. post. SN z 6 maja 2015 r., II KK 117/15). W niniejszej sprawie autor kasacji nie wysunął zarzutu, że przepisy określające recydywę specjalną (podstawową i wielokrotną) zostały niezasadnie powołane w kwalifikacjach prawnych czynu.

Dlatego Sądowi Najwyższemu nie pozostawało nic innego, jak tylko oddalić kasację obrońcy jako oczywiście bezzasadną. Aktualna sytuacja skazanego (pobyt w zakładzie penitencjarnym, brak majątku i dochodów) zadecydowała o zwolnieniu go od uiszczenia kosztów sądowych za postępowanie kasacyjne (art. 624 § 1 k.p.k.). Wysokość wynagrodzenia dla obrońcy z urzędu za sporządzenie i wniesienie kasacji oraz za udział w rozprawie kasacyjnej ustalono na podstawie § 17 ust. 1 pkt 6 i ust. 3 pkt 1 w zw. z § 4 ust. 2 pkt 4 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 3 października 2016 r. (Dz. U. 2016, 1714).